

FINANCIJSKA MATEMATIKA

– FORMULE –

1. NIZOVI

Aritmetički niz

$$a_n = a_1 + (n - 1) \cdot d, \quad s_n = \frac{n}{2} \left(2 \cdot a_1 + (n - 1) \cdot d \right), \quad a_n = \frac{a_{n-1} + a_{n+1}}{2}$$

Geometrijski niz

$$a_n = a_1 \cdot q^{n-1}, \quad s_n = a_1 \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1}, \quad a_n = \sqrt{a_{n-1} \cdot a_{n+1}}$$

2. JEDNOSTAVNI *dekurzivni* KAMATNI RAČUN

$$I_n = C_0 \frac{p}{100} n, \quad C_n = C_0 \left(1 + \frac{p}{100} n \right)$$

3. SLOŽENI *dekurzivni* KAMATNI RAČUN

$$I_n = C_{n-1} \frac{p}{100}, \quad r = 1 + \frac{p}{100}, \quad C_n = C_0 \cdot r^n$$

Ispodgodišnje ukamaćivanje

$$p_r = \frac{p}{m}, \quad p' = 100 \left(\sqrt[m]{1 + \frac{p}{100}} - 1 \right), \quad r' = \sqrt[m]{r}$$

Kontinuirano ukamaćivanje

$$C_n = C_0 \cdot e^{\frac{pn}{100}}$$

4. PERIODSKE UPŁATE I ISPLATE

Konačna vrijednost periodskih uplata

$$S = Rr \frac{r^n - 1}{r - 1}, \quad S' = R \frac{r^n - 1}{r - 1}$$

$$n = \frac{\log \left(\frac{S(r-1)}{Rr} + 1 \right)}{\log r}, \quad n = \frac{\log \left(\frac{S'(r-1)}{R} + 1 \right)}{\log r}$$

Sadašnja vrijednost periodskih isplata

$$A = \frac{S}{r^n} = R \frac{r^n - 1}{r^{n-1}(r - 1)} , \quad A' = \frac{S'}{r^n} = R \frac{r^n - 1}{r^n(r - 1)}$$
$$n = \frac{\log\left(\frac{Rr}{Rr - A(r-1)}\right)}{\log r} , \quad n = \frac{\log\left(\frac{R}{R - A'(r-1)}\right)}{\log r}$$
$$R' = \left(A - R \frac{r^n - 1}{r^{n-1}(r - 1)}\right) \cdot r^n , \quad R' = \left(A' - R \frac{r^n - 1}{r^n(r - 1)}\right) \cdot r^{n+1}$$

Beskonačna renta

$$A_\infty = \frac{R}{r - 1}$$

Varijabilne periodske uplate i isplate

Sadašnja vrijednost isplata koje čine aritmetički niz

$$\hat{A} = \frac{Rr}{r - 1} \left(\frac{r^n - 1}{r^{n-1}(r - 1)} - \frac{n}{r^n} \right) , \quad \hat{A}' = \frac{R}{r - 1} \left(\frac{r^n - 1}{r^{n-1}(r - 1)} - \frac{n}{r^n} \right)$$

Buduća vrijednost uplata koje čine geometrijski niz

$$\hat{S} = Rr \frac{q^n - r^n}{q - r} , \quad \hat{S}' = R \frac{q^n - r^n}{q - r}$$

5. KREDIT

Otplata kredita jednakim anuitetima krajem razdoblja

$$K = a \frac{r^n - 1}{r^n(r - 1)} , \quad a = K \frac{r^n(r - 1)}{r^n - 1}$$
$$I_k = \frac{O_{k-1}p'}{100} , \quad I_k = O_{k-1}(r - 1) , \quad R_k = a - I_k , \quad O_k = O_{k-1} - R_k$$
$$O_k = a \frac{r^{n-k} - 1}{r^{n-k}(r - 1)} , \quad R_k = R_1 r^{k-1} , \quad R_k = \frac{a}{r^{n-k+1}}$$

Otplata kredita jednakim otplatnim kvotama

$$R = \frac{K}{n} , \quad I_k = O_{k-1}(r - 1) , \quad a = R + I_k , \quad O_k = O_{k-1} - R$$

6. POKAZATELJI ISPLATIVOSTI ULAGANJA

Čista sadašnja vrijednost

$$NPV = F_0 + \frac{F_1}{r} + \frac{F_2}{r^2} + \dots + \frac{F_n}{r^n}$$

Interna stopa profitabilnosti

$$F_0 + \frac{F_1}{r} + \frac{F_2}{r^2} + \dots + \frac{F_n}{r^n} = 0$$

7. AMORTIZACIJA

Linearna metoda

$$R = \frac{C - S}{n}, \quad D_k = k \cdot R, \quad B_k = C - D_k$$

Metoda konstantnog postotka

$$R_k = B_{k-1} \frac{d}{100}, \quad B_k = B_{k-1} - R_k, \quad D_k = C - B_k, \quad S = C \left(1 - \frac{d}{100}\right)^n$$

Metoda sume znamenaka

$$s = 1 + 2 + \dots + n$$

$$R_1 = \frac{n}{s}(C - S), \dots, R_k = \frac{n - k + 1}{s}(C - S), \dots, R_n = \frac{1}{s}(C - S)$$

Funkcionalna metoda

$$Q = p_1 + p_2 + \dots + p_n, \quad a = \frac{C - S}{Q}, \quad R_i = p_i \cdot a$$

8. ANTICIPATIVAN OBRAČUN KAMATA

Jednostavni kamatni račun

$$I_n = C_n \frac{q \cdot n}{100}, \quad C_n = C_0 \left(\frac{100}{100 - qn} \right)$$

Složeni kamatni račun

$$C_n = C_0 \left(\frac{100}{100 - q} \right)^n, \quad \rho = \frac{100}{100 - q}, \quad C_n = C_0 \cdot \rho^n$$

Ispodgodišnje ukamaćivanje

$$q_r = \frac{q}{m}, \quad q' = 100 \left(1 - \sqrt[m]{1 - \frac{q}{100}} \right), \quad \rho' = \sqrt[m]{\rho}$$

Otplata kredita jednakim anuitetima

$$K = a \frac{\rho^n - 1}{\rho^{n-1}(\rho - 1)}, \quad a = K \frac{\rho^{n-1}(\rho - 1)}{\rho^n - 1}$$

$$I_0 = \frac{Kq}{100}, \quad R_k = (a - I_0)\rho^k, \quad I_k = a - R_k, \quad O_k = O_{k-1} - R_k$$

9. MATEMATIKA OSIGURANJA

- Jednogiđnje vjerojatnosti doživljenja i smrti

$$p_x = 1 - q_x = \frac{l_{x+1}}{l_x} \quad q_x = \frac{d_x}{l_x} = \frac{l_x - l_{x+1}}{l_x}$$

- n godišnje vjerojatnosti doživljenja i smrti

$${}_n p_x = \frac{l_{x+n}}{l_x} \quad {}_n q_x = 1 - {}_n p_x = \frac{l_x - l_{x+n}}{l_x}$$

- Osobne rente

Neodgođena doživotna osobna renta

$$\ddot{a}_x = 1 + \frac{D_{x+1}}{D_x} + \frac{D_{x+2}}{D_x} + \dots + \frac{D_\omega}{D_x} = \frac{N_x}{D_x}$$

Neodgođena osobna renta trajanja n godina

$$\ddot{a}_{x:n] = 1 + \frac{D_{x+1}}{D_x} + \frac{D_{x+2}}{D_x} + \dots + \frac{D_{x+n-1}}{D_x} = \frac{N_x - N_{x+n}}{D_x}$$

a) OSIGURANJE ZA SLUČAJ DOŽIVLJENJA

$${}_n E_x = \frac{D_{x+n}}{D_x}$$

b) OSIGURANJE ZA SLUČAJ SMRTI

Neodgođeno doživotno osiguranje za slučaj smrti

$$A_x = \frac{C_x}{D_x} + \frac{C_{x+1}}{D_x} + \dots + \frac{C_\omega}{D_x} = \frac{M_x}{D_x}$$

Neodgođeno osiguranje za slučaj smrti u trajanju n godina

$${}_n A_x = \frac{C_x}{D_x} + \frac{C_{x+1}}{D_x} + \dots + \frac{C_{x+n-1}}{D_x} = \frac{M_x - M_{x+n}}{D_x}$$

c) MJEŠOVITO OSIGURANJE

$$A_{x:n] = {}_n E_x + {}_n A_x = \frac{D_{x+n} + M_x - M_{x+n}}{D_x}$$

$$A_{x:n]}^a = \frac{A_{x:n]} + \alpha + \gamma \cdot \ddot{a}_{x:n]}}{1 - \beta} \quad P_{x:n]}^a = \frac{A_{x:n]} + \alpha + \gamma \cdot \ddot{a}_{x:n]}}{(1 - \beta) \cdot \ddot{a}_{x:n]}}$$